

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 291 | Tarih 12-18 Ocak

Keyfi Gözaltı ve Tutuklamalar

Hafta boyunca savcılar en az 104 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir [görüş](#) belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir [veritabanı](#) vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

12 Ocak: Türk polisi, Gülen hareketiyle bağlantılı oldukları iddiasıyla ülke genelinde düzenlenen operasyonlarda 132 kişiyi [gözültüne](#) aldı.

Keyfi Yaşam Hakkı İhlalleri

12 Ocak: Yüksekova'da bir mahkeme, 2019 yılında Kürt çoban Sertip Şen'in öldürülmesiyle ilgili olarak bir uzman çavuşu "taksirle öldürme" suçundan bir yıl sekiz ay [hapis](#) cezasına çarptırdı ve sanığın "iyi hali" gerekçesiyle cezada indirim gitti; karar, İnsan Hakları Derneği tarafından güvenlik güçleri açısından cezasızlığı pekiştirdiği gerekçesiyle eleştirildi.

Zorla Kaybedilmeler

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı [Yusuf Bilge Tunc](#)'tan bir haber alınamadı. Tunc'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular

içeren bir dizi [zorla kaybedilme](#) vakasının son örneklerinden biri oldu.

Toplantı ve Örgütlenme Özgürlüğü

15 Ocak: Diyarbakır'da, Halep'te Kürt halkına yönelik saldırılara karşı düzenlenen protestolara katıldıkları gerekçesiyle dört kişi gözaltına alındı ve daha sonra kanuna aykırı toplantı ve gösteriye katılma suçlamasıyla [tutuklandı](#).

İfade ve Basın Özgürlüğü

13 Ocak: Gazeteci Zafer Arapkirli hakkında, kimseyi ismen anmayan bir sosyal medya paylaşımının Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a hakaret sayıldığı iddiasıyla dört yıla kadar [hapis](#) cezası talep edildi.

14 Ocak: İfade Özgürlüğü Derneği tarafından yayımlanan bir [rapor](#), Meta, TikTok, Google ve X gibi küresel platformların, 5651 sayılı Kanun kapsamında içerik kaldırma ve veri taleplerine büyük ölçüde uyarak ve şeffaflıktan uzak uygulamalarla Türkiye'nin sansür sisteminin bir parçası haline geldiğini ortaya koydu.

15 Ocak: Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), kamu ahlakını ihlal ettiği iddiasıyla Show TV ve NOW TV'ye para [cezası](#) verdi ve Disney+ ile Spotify'dan içerik kaldırılmasını istedi.

16 Ocak: Gazeteci Tolga Şardan, Libya Genelkurmay Başkanı Muhammed Ali el-Haddad'ın hayatını kaybettiği 23 Aralık tarihli uçak kazasına ilişkin haberleri nedeniyle, soruşturmanın gizliliğini ihlal ettiği iddiasıyla Ankara'da savcılık tarafından [ifadeye](#) çağrıldı.

Yargı Bağımsızlığı ve Hukuk Devleti

13 Ocak: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Ankara’da görev yapan bir üniversite öğretim görevlisinin 2016 yılında yalnızca ByLock kullanımı iddialarına dayanılarak görevden alınmasının ve kendisine iddialara karşı gerçek bir itiraz imkânı tanınmamasının adil yargılanma hakkını ihlal ettiğine [hükmetti](#) ve hükümetin olağanüstü hal savunmasını reddetti.

13 Ocak: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK), Sezgin Baran Korkmaz ve Cihan Ekşioğlu’na ilişkin kara para aklama iddiaları ile muhalefet yönetimindeki İstanbul Büyükşehir Belediyesi’ne yönelik soruşturmalar hakkında yapılan haberler de dâhil olmak üzere, bağımsız Kısa Dalga sitesindeki çok sayıda yolsuzluk ve siyasi içerikli habere [erişimi engelledi](#).

13 Ocak: Barış İçin [Akademisyenler](#), 2016 tarihli barış bildirisinin 10. yıldönümünde yeniden göreve iade taleplerini yineleyerek, Anayasa Mahkemesi’nin 2019’da hak ihlali tespiti yapmasına rağmen, olağanüstü hal kararnameleriyle ihraç edilen 549 akademisyenin yüzlercesinin hâlâ kamu görevinden dışlandığını vurguladı.

Kürt Azınlık

12 Ocak: Kürt Dili Hakları İzleme ve Raporlama Platformu tarafından yayımlanan yıllık rapor, 2025 yılında Türkiye’de kamusal alanlar, medya, sanat ve cezaevlerinde [Kürt dili](#) ve kültürüne yönelik en az 70 ihlal tespit edildiğini; sistematik sansür, kriminalizasyon ve Kürtçe ifade, eğitim ve kültürel yaşama yönelik kısıtlamaların sürdüğünü ortaya koydu.

İşkence ve Kötü Muamele

15 Ocak: Eski tutuklu Filiz Turun, Gülen hareketiyle bağlantılı olduğu iddiasıyla Gaziantep’te tutuklu bulunduğu süre boyunca tekrarlanan çıplak aramalara, cinsel istismara ve aşağılayıcı tıbbi muameleye maruz kaldığını [anlattı](#); Turun, yıllar süren yargılamaların ardından 2024 yılında Türkiye’den çıkmak zorunda kaldığını söyledi.